

Historia Iliyofichika ya Mstari wa Arobaini - Namba Ishirini

Ole wa Pili - Sehemu ya Saba - Ezekieli

Jeff Pippenger

2026-07-29

Ni ufahamu wa kibiblia unaokubalika kumtambua nabii Ezekieli kuwa alikuwa na umri wa miaka thelathini katika mistari yake ya mwanzo.

Ikawa katika mwaka wa thelathini, mwezi wa nne, siku ya tano ya mwezi, nilipokuwa miongoni mwa mateka kando ya mto Kebari, mbingu zikafunguliwa, nami nikaona maono ya Mungu. Siku ya tano ya mwezi huo, ambao ulikuwa mwaka wa tano wa kutekwa kwake mfalme Yehoyakini, neno la Bwana likamjia waziwazi Ezekieli kuhani, mwana wa Buzi, katika nchi ya Wakaldayo kando ya mto Kebari; na mkono wa Bwana ulikuwa juu yake huko. Ezekieli 1:1–3.

Wengine huamini kwamba “mwaka wa thelathini” unategemea mzunguko maalumu wa yubile, ulioanza na mfalme Yosia na kuishia katika mstari wa kwanza wa sura ya arobaini.

Katika mwaka wa ishirini na tano wa utumwa wetu, mwanzoni mwa mwaka, siku ya kumi ya mwezi, katika mwaka wa kumi na nne baada ya mji kupigwa, siku iyo hiyo mkono wa Bwana ulikuwa juu yangu, naye akanileta huko. Ezekieli 40:1.

Wanahistoria wa wakati wa Biblia huweka tarehe ya mstari wa kwanza wa sura ya arobaini kuwa ama Aprili 28 au Oktoba 22, 573 KK. Manabii wote huyatambulisha masiku ya mwisho, kwa hiyo tarehe ya msimu wa kupukutika majani ya Oktoba 22, 573 KK ndiyo tarehe ya omega ya mstari ulioanza miaka hamsini kabla katika kile kiitwacho “Pasaka Kuu ya Yosia” mnamo Mei 5, 622 KK.

Nambari thelathini ni ishara ya makuhani ambao walipaswa kuwa na umri wa miaka thelathini walipoanza kutumika. Iwapo aya ya kwanza hadi ya tatu ya Ezekieli 1 inatambulisha umri wa Ezekieli kuwa ni thelathini, au ni kama ishara tu ya kuhani, bado angewakilishwa pia kuwa na umri wa miaka thelathini. Ikiwa miaka thelathini ya aya ya kwanza ni, kama wengine waaminivyo, ikiwakilisha mwaka wa thelathini tangu Pasaka Kuu ya Yosia katika 622 KK, madokezo ya kinabii bado ni yale yale.

Yosia maana yake ni “msingi,” na Pasaka yake Kuu ilianza kipindi cha yubilei kilichokoma Oktoba 22 katika Siku ya Upatanisho ya 573 KK. “Mstari wa yubilei” kutoka kwa Yosia hadi Oktoba 22 unalingana na historia ya 1840 hadi 1844. Misingi ya 1840 iliwakilishwa na mfalme Yosia na pia na Yosia Litch. Oktoba 22 iliwakilishwa na pembe ya tarumbeta ya yubilei iliyopigwa pamoja na pembe ya Siku ya Upatanisho.

Nawe utajihesabia sabato saba za miaka, mara saba ya miaka saba; na muda wa hizo sabato saba za miaka utakuwa kwako miaka arobaini na tisa. Kisha utapiga tarumbeta ya yubile siku

ya kumi ya mwezi wa saba; katika siku ya upatanisho mtapiga tarumbeta katika nchi yenu yote. Mambo ya Walawi 25:8, 9.

Ezekieli amewekwa ndani ya mstari wa Yubile kuanzia mfalme Yosia hadi Oktoba 22, mstari unaowakilisha malaika wa kwanza na wa pili wa Ufunuo kumi kutoka mwaka 1840 hadi mwaka 1844. Ezekieli anawawakilisha Wamillari wa malaika wa kwanza na wa pili, na wale mia moja arobaini na nne elfu wa malaika wa tatu. Ezekieli anawakilisha ukuhani wa wale mia moja arobaini na nne elfu, lakini sifa yake kuu ya kinabii ni kwamba yeye ni nabii.

Nabii, Kuhani na Mfalme

Kuna wahusika watatu wa kibiblia walioanza kuhudumu walipokuwa na umri wa miaka thelathini. Pamoja na Ezekieli walikuwapo Daudi na Yusufu. Kwa kuwa wote walianza kuhudumu wakiwa na umri wa miaka thelathini, wote ni makuhani. Daudi ni ishara ya mfalme, Yusufu ni kuhani, na Ezekieli ni nabii katika ule ufalme wa utukufu wenye nyanja tatu, unaojumuisha nabii, kuhani, na mfalme.

Hata hivyo tutakavyoweza kumtumia nabii Ezekieli kama ishara, yeye ni kuhani, na anapotumika katika mstari wa yubile kutoka kwa Yosia hadi Oktoba 22, Ezekieli ni kuhani ambaye angemwakilisha kuhani katika wakati wa kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu kama inavyofanishwa na historia ya 1840 hadi 1844 na mfalme Yosia hadi Oktoba 22, 573 KK.

Ishirini na mbili

Biblia iko wazi kwamba Ezekieli alihudumu kwa miaka ishirini na miwili. “Ishirini na mbili” ni ishara ya wale mia na arobaini na nne elfu ambao ndio bendera ya Ungu ulioundanishwa na ubinadamu. Katika historia inayowakilishwa na Pasaka ya Yosia hadi sherehe ya Yubile ya Oktoba 22 ya sura ya arobaini, Pasaka ya Yosia ilifananisha kazi ya Josiah Litch katika 1838 na 1840. Kazi hiyo ilikuwa ni kuwasilisha unabii wa nyakati wa ole wa kwanza na wa pili. Sasa inaweza kuonekana kwamba unabii wa ole wa kwanza na wa pili ni mkubwa zaidi sana kuliko waasisi walivyotambua.

Ezekieli, kama nabii wa kibiblia, anataja tarehe maalumu zaidi katika maandiko yake kuliko mwandishi mwingine yeyote wa kibiblia.

Ezekieli ndiye omega ya kanuni ya siku kuwa sawa na mwaka katika unabii wa Biblia. Katika kitabu cha Hesabu, kutajwa kwa kwanza, yaani alfa, kwa kanuni ya siku-mwaka kunawakilishwa katika uasi wa kwanza huko Kadeshi uliosababisha miaka arobaini ya kutangatanga nyikani. Uasi wa mwisho, au omega, unawakilishwa na Ezekieli katika sura ya nne wakati Yerusalemu inapoharibiwa.

Alfa

Kama ilivyo hesabu ya siku mlizoitafula hiyo nchi, yaani siku arobaini, kila siku kwa mwaka mmoja, ndivyo mtakavyochukua maovu yenu, yaani miaka arobaini, nanyi mtajua kuondoka kwangu ahadi yangu. Mimi, BWANA, nimesema; hakika nitawatendea hivi kusanyiko hili lote

ovu, waliokusanyika pamoja dhidi yangu; katika jangwa hili wataangamia, na humo watakuwa. Hesabu 14:34, 35.

Omega

Lala pia ubavu wako wa kushoto, nawe uweke juu yake uovu wa nyumba ya Israeli; kwa hesabu ya siku zile utakazolala juu yake utauchukua uovu wao. Kwa maana nimekuwekea miaka ya uovu wao, sawasawa na hesabu ya siku, siku mia tatu na tisini; ndivyo utakavyochukua uovu wa nyumba ya Israeli. Na utakapozitimiza, lala tena juu ya ubavu wako wa kuume, nawe utauchukua uovu wa nyumba ya Yuda siku arobaini; nimekuagizia kila siku kuwa mwaka mmoja. Basi utaelekeza uso wako juu ya mazingiwa ya Yerusalemu, na mkono wako utakuwa umefunuliwa, nawe utatabiri juu yake. Ezeieli 4:4–7.

Kadeshi na uharibifu wa Yerusalemu vinawakilisha uasi wa alfa na omega, vikiiwakilisha kanuni ya siku kwa mwaka. “Kanuni ya siku kwa mwaka” ilikuwa sheria kuu ya Wamillerite, na katika historia ya 1840 hadi 1844, kama ilivyofanishwa katika mstari wa Yubile wa mfalme Yosia hadi Oktoba 22. Ezeieli anaweka mbele tarehe nyingi kuliko nabii mwingine yeyote. Ndani ya upangaji wa tarehe wa Ezeieli, mstari wa Yubile unatambulishwa, ukiifungamanisha ushuhuda wa Ezeieli moja kwa moja na historia ya malaika wa kwanza na wa pili, na baadaye historia ya malaika wa tatu.

Pamoja na “mstari wa Yubile,” Ezeieli analala ubavuni mwake kwa siku mia tatu na tisini, kisha kwa ubavu wake mwingine kwa siku arobaini. “Mia nne na thelathini” ni ishara ya maagano ya kale na mapya, kwa maana ahadi ya agano la Abramu ya miaka mia nne ya utumwa katika Misri ilipata shahidi wa pili wa miaka thelathini kwa mtume Paulo. Pamoja, Abramu, (baadaye Ibrahimu) wa ‘agano la kale’ na Sauli, (baadaye Paulo) wa ‘agano jipya’ waliunganisha ushahidi wao ili kuthibitisha miaka mia nne na thelathini kuwa ishara ya agano la milele. “Siku mia tatu na tisini” “utauchukua uovu wa nyumba ya Israeli.” “Na” “utauchukua uovu wa nyumba ya Yuda siku arobaini.” Pamoja, ubavu wa kuume na ubavu wa kushoto ni sawa na Abramu na Paulo.

Agano daima lilikuwa limejengwa juu ya utii au kutotii—uzima au mauti. Kanuni ya siku kuwa mwaka katika historia ya Wamilleri ilikuwa suala la uzima au mauti, na historia hiyo ilitangazwa na malaika wa kwanza kuwa injili ya milele. “Injili” ni suala la uzima au mauti, na suala la mtihani wa uzima au mauti katika historia ya Wamilleri liliwekwa ndani ya muktadha wa kanuni ya siku kuwa sawa na mwaka. Utabiri ulioweza ujumbe wa malaika wa kwanza ulikuwa unabii wa miaka mia tatu na tisini na moja na siku kumi na tano wa ole wa pili. Ndani ya zile siku mia tatu na tisini ambazo Ezeieli alilala juu ya ubavu wake wa kushoto mna kielelezo cha unabii wa wakati wa miaka mia tatu na tisini na moja na siku kumi na tano wa ole wa pili. Inahitaji utambuzi wa kinabii kuligawa unabii kwa usahihi, lakini si kitu kingine ila ni kazi inayoendelea ya Simba wa kabila la Yuda akiifungua muhuri wa ujumbe wa kilio cha usiku wa manane.

Ninashikilia kwamba Ezeieli ni lazima atazamwe kama ishara ya wale mia moja arobaini na nne elfu, lakini hasa kama ishara ya karama ya Roho ya Unabii, iwe ikiwakilishwa kama udhihirisho wa nabii wa siku za mwisho, au kama udhihirisho wa watu wa agano wanaoelewa kanuni ya mbinu ya mstari juu ya mstari.

Ninashikilia kwamba nuru ya Ezeieli juu ya unabii wa miaka mia tatu tisini na mmoja na siku kumi na tano inapatana na yule mtu wa kufagia uchafu akitupa vito ndani ya kisanduku kikubwa zaidi.

Ninashikilia kwamba nuru itokayo kwa Ezeieli ni kipengele cha muhimu cha ujumbe wa jiwe la kilele, wakati hekalu linapokamilishwa.

Ezeieli yuko katika Oktoba 22 katika aya ya kwanza ya sura ya arobaini, na hapo ndipo njozi ya hekalu la wakati ujao inapewa Ezeieli. Hekalu hilo ni hekalu la wale mia moja arobaini na nne elfu, ambao Ezeieli ni ishara ya hesabu hiyo. Kundi hilo litakuwa limepitia majaribu mawili kabla ya kufikia jaribio la tatu na la mwisho la kuamua. Ezeieli anaonyeshwa akipokea nuru yake hekaluni, na kwa hiyo nuru anayoitoa kama ishara inawakilisha nuru inayokuja wakati watu wa Mungu wanapoingia Patakatifu pa Patakatifu kulingana na Danieli sura ya kumi.

Nuru ya Ufunuo wa Yesu Kristo iliyofunguliwa muhuri, hufunguliwa muhuri muda mfupi kabla ya muda wa rehema kufungwa.

Naye akaniambia, Usiyatie muhuri maneno ya unabii wa kitabu hiki; kwa maana wakati umekaribia. Yeye asiye haki, na aendelee kutenda yasiyo haki bado; naye aliye mchafu, na aendelee kuwa mchafu bado; naye aliye mwenye haki, na aendelee kutenda haki bado; naye aliye mtakatifu, na aendelee kuwa mtakatifu bado. Ufunuo 22:10, 11.

“wakati umekaribia” mara tu kabla ya muda wa rehema kufungwa katika aya ya kumi na moja, na kwa hiyo Ufunuo wa Yesu Kristo umefunuliwa wakati huo, kwa maana “wakati umekaribia.”

Ufunuo wa Yesu Kristo, aliopewa na Mungu ili awaonyeshe watumishi wake mambo ambayo hayana budi kuwako upesi; naye akatuma na kuyadhihirisha kwa ishara kwa malaika wake kwa mtumishi wake Yohana: ambaye alishuhudia neno la Mungu, na ushuhuda wa Yesu Kristo, na mambo yote aliyoyaona. Heri asomaye, na wao wayasikiao maneno ya unabii huu, na kuyashika yaliyoandikwa humo; kwa maana wakati umekaribia. Ufunuo 1:1–3.

Muda wa rehema hufungwa kwa Uadventista wa Sabato wa Laodikia kwenye sheria ya Jumapili, na Uadventista huwakilishwa kama Yerusalemu katika sura ya tisa ya Ezeieli. Hapo wale wanaougua na kulia kwa sababu ya machukizo yanayotendwa katika nchi na katika kanisa hupokea muhuri. Kutiwa muhuri kunatokea wakati pepo za mashariki za Uislamu zinapoyatia hasira mataifa, muda mfupi kabla ya muda wa rehema kufungwa. Katika sura ya nane ya Ezeieli, vizazi vinne vya Uadventista vinafikia hitimisho, huku kizazi cha nne kikitiwa mfano kwa viongozi ishirini na watano wanaolisujudia jua.

Maono hayo yalitolewa kwa ishara siku moja kabla ya sheria ya Jumapili, au muda mfupi tu kabla ya kufungwa kwa muda wa rehema kama inavyowakilishwa na sita, sita, sita.

Ikawa katika mwaka wa sita, mwezi wa sita, siku ya tano ya mwezi, nilipokuwa nimeketi nyumbani mwangu, na wazee wa Yuda wameketi mbele yangu, mkono wa Bwana MUNGU ukaniangukia huko. Ndipo nikatazama, na tazama, mfano mmoja wenye sura kama ya moto: tangu sura ya viuno vyake hata chini, moto; na tangu viuno vyake hata juu, kama sura ya mng’ao, kama rangi ya kaharabu. Naye akanyoosha mfano wa mkono, akanishika kwa

kishungi cha nywele za kichwa changu; na Roho akaniinua kati ya nchi na mbingu, akanileta katika maono ya Mungu mpaka Yerusalemu, kwenye mlango wa lango la ndani linaloelekea upande wa kaskazini; palipokuwa kiti cha sanamu ya wivu, ile ichocheayo wivu. Na tazama, utukufu wa Mungu wa Israeli ulikuwapo huko, sawasawa na maono yale niliyoyaona bondeni. Ezeikieli 8:1–4.

Maono ya mwaka wa sita, mwezi wa sita, na siku ya tano yalikuja mara tu kabla ya “666,” ishara ya sheria ya Jumapili, wakati muda wa rehema unapofungwa kwa Uadventista wa Laodikia. Maono hayo yalikuwa “kama maono” ambayo Ezeikieli “aliona uwandani.” Maono aliyoyaona uwandani yanapatikana mapema zaidi, katika sura ya tatu.

Ndipo nikaondoka, nikatoka kwenda uwandani; na tazama, utukufu wa Bwana ulikuwa umesimama huko, kama ule utukufu niliouona kando ya mto Kebari; nami nikaanguka kifudufudi. Ezeikieli 3:23.

Maono ya “uwanda”, yaliyokuwa maono ya mwaka wa sita, mwezi wa sita, na siku ya tano, ndiyo maono ambayo Ezeikieli alikuwa ameona hapo awali kando ya mto Kebari.

Ikawa katika mwaka wa thelathini, katika mwezi wa nne, siku ya tano ya mwezi huo, nilipokuwa miongoni mwa wafungwa kando ya mto Kebari, mbingu zikafunguka, nami nikaona maono ya Mungu. Ezeikieli 1:1.

“Maono ya Mungu” ambayo Ezeikieli “aliyaona” kando ya mto Kebari, yalikuwa ni maono ya uwanda, ambayo pia yalikuwa ndiyo maono ya Ezeikieli sura ya nane hadi ya kumi na moja. Maono hayo yaliwasilishwa katika muktadha wa Ezeikieli kutazama ndani ya patakatifu, ambamo ndipo maono ya kioo cha kutazamia ya “marah” ya sura ya kumi yanapotimizwa. Ezeikieli anawakilisha wale wanaoshiriki katika nuru ya kinabii ing’ aayo kutoka Patakatifu pa Patakatifu sana wakati Ufunuo wa Yesu Kristo unapoletwa kabla tu ya kufungwa kwa rehema.

Tunapotambua mstari wa Yubile wa mfalme Yosia unaoanza kwa Pasaka na kuishia Oktoba 22, tunatambua ishara ya sikukuu za majira ya kuchipua na sikukuu za majira ya vuli kama zilivyowekwa katika Mambo ya Walawi ishirini na tatu. Humo sikukuu za majira ya kuchipua na za majira ya vuli zimewekwa zikiwa na aya ishirini na mbili kila moja, kama vile huduma ya Ezeikieli ilivyokuwa kwa miaka ishirini na miwili. Kumlinganisha Ezeikieli katika mwaka wa thelathini wa mstari wa Yubile kunaruhusu kuzaliwa kwa Ezeikieli kulingane na uamsho wa Yosia. Ikiwa alikuwa na umri wa miaka thelathini katika mwaka wa thelathini wa mzunguko wa Yubile, basi Ezeikieli angezaliwa wakati wa matengenezo ya Yosia.

Ezeikieli ni ishara ya wale ambao kwa imani wanaingia ndani ya Patakatifu pa Patakatifu. Wakiwa humo huona magurudumu ndani ya magurudumu yakionyesha mwingiliano changamani wa mahusiano ya kibinadamu. Kama ilivyokuwa kwa Yohana katika Ufunuo sura ya kumi, Ezeikieli anawawakilisha Wamilleri, lakini kwa namna ya moja kwa moja zaidi wale mia moja arobaini na nne elfu. Unabii wake sambamba wa wakati wa miaka mia tatu tisini na mmoja na siku kumi na tano unaonyesha hukumu ya mwisho ya Uadventista wa Laodikia kwa kuangamizwa kwa Yerusalemu, nao unajumuisha fumbo la thelathini na nane na arobaini.

Inajumuisha ishara ya miaka mia nne na thelathini.

Inajumuisha kipindi cha miaka minne kinachowakilishwa na 1333 hadi 1337, 1449 hadi 1453 na 1840 hadi 1844.

Tutaanza uchunguzi wetu wa mada hii iliyo ya umuhimu mkuu katika makala inayofuata.

“Katika njozi alizopewa Isaya, na Ezeieli, na Yohana tunaona jinsi mbingu ilivyounganishwa kwa karibu na matukio yanayotukia juu ya dunia na jinsi ulivyo mkuu utunzaji wa Mungu kwa wale walio waaminifu Kwake.” Testimonies, juzuu ya 5, 753.

“Kristo Mwenyewe alikuwa Bwana wa hekalu. Yeye alipoondoka humo, utukufu wake ungeondoka—utukufu ule uliokuwa umeonekana hapo awali katika patakatifu pa patakatifu juu ya kiti cha rehema, ambapo kuhani mkuu aliingia mara moja tu kwa mwaka, katika siku ile kuu ya upatanisho, akiwa na damu ya dhabihu iliyochinjwa (iliyokuwa mfano wa damu ya Mwana wa Mungu iliyomwagika kwa ajili ya dhambi za ulimwengu), naye akaipuliza juu ya madhabahu. Huyu alikuwa Shekina, maskani inayoonekana ya Yehova.”

“Ulikuwa ni utukufu huu uliodhihirishwa kwa Isaya, asemavyo, ‘Katika mwaka ule mfalme Uzia alipokufa nami nikamwona Bwana ameketi juu ya kiti cha enzi, kilicho juu sana, na pindo la vazi lake likaijaza hekalu lote’ [Isaya 6:1–8 imenukuliwa].” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, juzuu ya 4, 1139.

“Maono aliyopewa Isaya yanawakilisha hali ya watu wa Mungu katika siku za mwisho. Wamepewa upendeleo wa kuona kwa imani kazi inayoendelea katika patakatifu pa mbinguni. ‘Kisha hekalu la Mungu likafunguliwa mbinguni, na sanduku la agano lake likaonekana katika hekalu lake.’ Wanapotazama kwa imani ndani ya patakatifu pa patakatifu, na kuona kazi ya Kristo katika patakatifu pa mbinguni, wanafahamu kwamba wao ni watu wenye midomo michafu,—watu ambao midomo yao imenena ubatili mara nyingi, na ambao vipawa vyao havijatakaswa wala kutumiwa kwa utukufu wa Mungu. Yawezekana kabisa wakakata tamaa wanapolinganishia udhaifu wao wenyewe na kutostahili kwao na usafi na uzuri wa tabia tukufu ya Kristo. Lakini ikiwa wao, kama Isaya, watapokea mguso ambao Bwana anakusudia ufanywe juu ya moyo, ikiwa watazinyenyekeza nafsi zao mbele za Mungu, kuna tumaini kwao. Upinde wa ahadi uko juu ya kiti cha enzi, na kazi iliyotendwa kwa Isaya itatendwa ndani yao. Mungu atayajibu maombi yatokayo katika moyo uliopondeka.”

“Lengo la kazi hii kuu na ya kutisha ya Mungu ni kukusanya pamoja miganda kwa ghala la mbinguni; kwa maana dunia itajazwa utukufu wa Bwana. Basi, mtu awaye yote asifadhaike aonapo uovu uliotamalaki na kusikia lugha itokayo katika midomo michafu. Wakati nguvu za giza zitakapojipanga dhidi ya watu wa Mungu; wakati Shetani atakapokusanya majeshi yake kwa ajili ya pambano kuu la mwisho, na uwezo wake uonekane kuwa mkubwa na wenye karibu kushinda kabisa, mwono ulio wazi wa utukufu wa kimungu, wa kiti cha enzi kilichoinuliwa juu sana, kilichopindwa na upinde wa ahadi, utaleta faraja, uhakika, na amani.” Review and Herald, December 22, 1896.

“Kando ya mto Kebari, Ezeieli aliona kisulisuli kikionekana kuja kutoka upande wa kaskazini, ‘wingu kubwa, na moto unaojizungusha ndani yake, na mng’ao ulikuwa pande zote

kuuzunguka, na kutoka katikati yake kulikuwa kana kwamba ni rangi ya kaharabu.’
Magurudumu kadhaa, yakikatana moja na jingine, yaliendeshwa na viumbe hai wanne. Juu sana ya vitu hivi vyote ‘palikuwa na mfano wa kiti cha enzi, kama kuonekana kwa jiwe la yakuti samawi; na juu ya mfano wa kiti cha enzi palikuwa na mfano kama kuonekana kwa mtu juu yake.’ ‘Na katika makerubi kulionekana umbo la mkono wa mwanadamu chini ya mabawa yao.’ Ezeieli 1:4, 26; 10:8. Magurudumu yale yalikuwa magumu sana katika mpangilio wake hata kwa mtazamo wa kwanza yalionekana kana kwamba yako katika machafuko; lakini yalienda kwa upatano mkamilifu. Viumbe wa mbinguni, wakitegemezwa na kuongozwa na mkono ule uliokuwa chini ya mabawa ya makerubi, walikuwa wakiyasukuma magurudumu hayo; juu yao, juu ya kiti cha enzi cha yakuti samawi, alikuwapo Yule wa Milele; na kuzunguka kiti cha enzi palikuwa na upinde wa mvua, nembo ya rehema ya kimungu.”

“Kama vile magurudumu yaliyo kama mafumbo changamani yalivyokuwa chini ya uongozi wa mkono uliokuwa chini ya mabawa ya makerubi, ndivyo mchezo changamani wa matukio ya kibinadamu ulivyo chini ya utawala wa kimungu. Katikati ya mashindano na ghasia za mataifa, Yeye aketiye juu ya makerubi angali anaongoza mambo ya dunia.

“Historia ya mataifa ambayo, moja baada ya jingine, yamekalia wakati na mahali palipopangiwa, huku bila kujua yakilishuhudia lile kweli ambalo yenyewe hayakujua maana yake, hunena nasi. Kwa kila taifa na kwa kila mtu mmoja mmoja wa leo Mungu ameweka nafasi katika mpango Wake mkuu. Leo wanadamu na mataifa wanapimwa kwa timazi iliyo mkononi mwa Yeye asiyefanya kosa lo lote. Wote, kwa chaguo lao wenyewe, wanaamua hatima yao, naye Mungu anatawala juu ya yote kwa kutimiza makusudi Yake.

“Historia ambayo MIMI NIKO mkuu ameibainisha katika neno Lake, akiunganisha kiungo baada ya kiungo katika mnyororo wa unabii, tangu umilele uliopita mpaka umilele ujao, hutuambia tulipo leo katika mwandamano wa zama, na ni nini kinachoweza kutarajiwa katika wakati ujao. Yote ambayo unabii umetabiri kuwa yatatukia, hadi wakati wa sasa, yameandikwa katika kurasa za historia, nasi twaweza kuwa na hakika kwamba yote ambayo bado yanakuja yatatimizwa kwa utaratibu wake.” Education, 178.